

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 02.12.1987, sp. zn. 2 Tzf 2/87, ECLI:CZ:NS:1987:2.TZF.2.1987.1

Číslo: 22/1989

Právní věta: III. Amatérskou športovou činnost hráčů fotbalového oddielu a přípravu na túto činnost (tréningy) nemožno považovať za práce vykonávané v prospech socialistickej organizácie v zmysle znakov trestného činu porušovania povinnosti pri nakladaní a finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 odst. 2 Tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 02.12.1987

Spisová značka: 2 Tzf 2/87

Číslo rozhodnutí: 22

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky

Předpisy: 140/1961 Sb. § 127 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 22/III

III. Amatérskou športovou činnost hráčů fotbalového oddielu a přípravu na túto činnost (tréningy) nemožno považovať za práce vykonávané v prospech socialistickej organizácie v zmysle znakov trestného činu porušovania povinnosti pri nakladaní a finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 odst. 2 Tr. zák.

(Rozsudok Najvyššieho súdu ČSSR z 2. 12. 1987 sp. zn. [2 Tzf 2/87](#))

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor ČSSR, Najvyšší súd ČSSR zrušil rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 13. marca 1987 sp. zn. 1 To 3/87 i rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 5. septembra 1986 sp. zn. 2 T 3/86 a Krajskému súdu v Bratislave prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej socialistickej republiky z 13. marca 1987 sp. zn. 1 To 3/87 bol zrušený rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 5. septembra 1986 sp. zn. 2 T 3/86 u obvineného J. K. a J. D. v celom rozsahu a u obvineného JUDr. E. K. vo výroku o vine z trestných činov

rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c), odst. 4 Tr. zák., a porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 odst. 1, 3 Tr. zák. a podľa § 127 odst. 2, 3 Tr. zák., ďalej vo výrokoch o treste a náhrade škody.

Týmto rozsudkom Najvyšší súd SSR ako súd odvolací znovu rozhodol tak, že okrem iného uznal obvinených za vinných z toho, že

1a) obvinený E. K. vo funkcii predsedu TJ Dynamo Čalovo spolu s tajomníkom tejto telovýchovnej jednoty L. R., vedúcim výrobnohospodárskej činnosti (ďalej len VHČ), nákladnej autodopravy TJ, závažným spôsobom porušili svoje povinnosti tým, že v úmysle získať pre TJ Dynamo Čalovo neoprávnené výhody, v rozpore s povolením hospodárskej činnosti v rokoch 1981 - 1984 neoprávnenne prevádzkovali v rámci VHČ väčší počet nákladných motorových vozidiel, čím vytvorili finančný fond vo výške 2 253 440,- Kčs; b) obvinený E. K. v uvedenej funkcii v rokoch 1981 - 1984 s cieľom zvýšenia finančných zdrojov TJ bez povolenia príslušných orgánov založil v areáli TJ Dynamo Čalovo autocamping a v rokoch 1982 - 1983 bufet, pričom neoprávnenou prevádzkou autocampingu získal pre TJ fond vo výške 304 914,70 Kčs a predražovaním tovaru v bufete 59 785,- Kčs; pri vypracovávaní mesačných miezd vodičom nákladnej autodopravy neoprávnenne vykonával 10 % zrážky z brutto mzdy na nemocenské poistenie, čím takto získal v prospech TJ Dynamo Čalovo 132 624,- Kčs; v úmysle zabezpečiť pre TJ Dynamo Čalovo neoprávnené výhody v súvislosti s uzatváraním dohôd o hmotnej zodpovednosti a zainteresovanosti vodičov prijímaných do pracovného pomeru v TJ Dynamo Čalovo, vyžadoval od nich zloženie peňažných kaucii v hodnote prevádzkového vozidla, čím neoprávnenne vytvoril pre TJ Dynamo Čalovo finančný fond vo výške 441 116,- Kčs.

2a) Obvinený E. K. vo funkcii predsedu, obvinený J. K. vo funkcii vedúceho futbalového mužstva seniorov a obvinený L. D. vo funkcii predsedu futbalového oddielu TJ Dynamo Čalovo v období rokov 1981 - 1984 v rozpore s platnými smernicami ÚV ČSZTV používali finančný fond TJ a neoprávnenne vyplátili trénerom, hráčom tohto oddielu a obvinenému J. K. za tréningy a odohraté zápasy sumu 239 526,- Kčs, z toho obvinenému J. K. 9677,- Kčs, pričom obvinený L. D. sa podieľal na vyplatení sumy 201 540,- Kčs v období rokov 1982 - 1984; b) obvinený E. K. ako predseda TJ Dynamo Čalovo a člen realizačného tímu futbalového oddielu v období rokov 1980 - 1984 v rozpore s platnými smernicami ÚV ČSZTV použil finančný fond TJ Dynamo Čalovo tak, že neoprávnenne nariadil vyplatiť alebo vyplatil sumu 488 459,- Kčs 29 hráčom FO v súvislosti s ich prestupom a zotrvaním v TJ Dynamo Čalovo, vydával súhlas na neoprávnené preplácanie nákladov na použitie súkromných motorových vozidiel na dochádzku na tréningy a fingované vybavovanie záležitostí TJ vo výške 729 788,- Kčs, vydával súhlas na neoprávnené preplácanie nákladov za stravu a občerstvenie členov TJ vo výške 483 903,- Kčs, nariadil dňa 15. 2. 1982 neoprávnenne použiť finančný fond TJ Dynama Čalovo na refundáciu miezd hráčom FO a funkcionárom za tréningové sústreďenie vo výške 9000 Kčs, v súvislosti s prestupmi futbalistov do TJ Dynamo Čalovo v čase od decembra 1981 do októbra 1983 nariadil vyplatiť alebo vyplatil z fondu tejto TJ zástupcovi TJ Trnávka sumu 15 000,- Kčs, TJ Iskra Matador 20 000,- Kčs, TJ Družstevník Topolníky 15 000,- Kčs a FO DAC Dunajská Streda 30 000,- Kčs, spolu najmenej 80 000,- Kčs.

3. v rokoch 1981 až 1984 v rozpore s platnými smernicami ÚV ČSZTV č. 3/78, 6/79 a 22/82 nariadil vyplatiť peňažné odmeny a vecné dary členom výboru TJ Dynamo Čalovo a ďalším osobám z fondu uvedenej TJ za ich prácu pre túto telovýchovnú organizáciu vo výške spolu najmenej 67 841,80 Kčs a pre seba vo výške 11 956,- Kčs.

Túto trestnú činnosť Najvyšší súd SSR posúdil u obvineného E. K. v bodoch 1a), b), 2a), b) ako trestný čin porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 odst. 1, 3 Tr. zák., v bode 1a) ako spolupáchateľstvo podľa § 9 odst. 2 Tr. zák., v bodoch 3) a ďalších ako trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. b), c) Tr. zák., v bode 3) aj ako trestný čin porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a

hmotnými prostriedkami podľa § 127 odst. 2, 3 Tr. zák., u obvineného J. K. v bode 2a) ako pomoc k trestnému činu porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 10 odst. 1 písm. c), § 127 odst. 1, 3 Tr. zák. a trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák., u obvineného L. D. v bode 2a) ako pomoc k trestnému činu porušovania povinnosti pri nakladaní finančnými a hmotnými prostriedkami a podľa § 10 odst. 1 písm. c), § 127 odst. 1, 3 Tr. zák.

Za tieto trestné činy Najvyšší súd SSR uložil obvinenému E. K. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní šiestich rokov so zaradením do prvej nápravnovúchovej skupiny, trest zákazu činnosti vykonávať funkciu zodpovedného hospodárskeho pracovníka v oblasti telovýchovy na dobu päť rokov, peňažný trest vo výmere 30 000,- Kčs a pre prípad zmarenia tohto trestu ustanovil náhradný trest odňatia slobody na jeden rok, obvinenému J. K. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní jedného roka so zaradením do prvej nápravnovúchovej skupiny, trest zákazu činnosti voleného funkcionára v telovýchovných organizáciách na dobu dvoch rokov, peňažný trest vo výmere 5000,- Kčs a pre prípad zmarenia tohto trestu ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere dvoch mesiacov, obvinenému J. D. trest odňatia slobody v trvaní jedného roka, ktorého výkon podmienenečne odložil na skúšobnú dobu dvoch rokov a trest zákazu činnosti voleného funkcionára v telovýchovných organizáciách na dobu dvoch rokov.

Obvineným bola uložená povinnosť nahradiť Telovýchovnej jednote Dynamo Čalovo spôsobenú škodu, a to E. K. v sume 61 532,- Kčs a J. K. v sume 9677,- Kčs. Táto poškodená organizácia so zvyškom nároku na náhradu škody a poškodený národný podnik Agrokomplex Čalovo s nárokom na náhradu škody boli odkázané na konanie o občianskoprávných veciach.

Proti tomuto rozsudku Najvyššieho súdu SSR podal generálny prokurátor Československej socialistickej republiky sťažnosť pre porušenie zákona v lehote uvedenej v ustanovení § 272 Tr. por. v neprospech obvinených E. K., J. K. a L. D. Navrhol, aby Najvyšší súd ČSSR po vyslovení, že rozsudkom Najvyššieho súdu SSR a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 odst. 5, 6, § 254 odst. 2 Tr. por. a § 127 odst. 1 Tr. zák. v prospech obvinených, zrušil rozsudok tohto súdu a rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 5. septembra 1986 sp. zn. 2 T 3/86 a tomuto súdu prikázal, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

Sťažnosť pre porušenie zákona vytýka najmä to, že už Krajský súd v Bratislave nevykonával dôkazy ku všetkým znakom trestných činov porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 odst. 1 Tr. zák. a podľa § 127 odst. 2 Tr. zák. a v dôsledku toho nedostatočne rozlišoval medzi týmito trestnými činmi a trestným činom rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 Tr. zák. Keď Najvyšší súd SSR zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave a vo veci sám rozhodol, oprel sa o neúplne zistený skutkový stav veci, neodstránil nedostatky v rozhodnutí krajského súdu a ďalej sa sám dopustil chyby, keď i túto časť konania, ktorú krajský súd správne posúdil ako trestný trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve, kvalifikoval ako trestný čin porušovania povinnosti pri disponovaní finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 odst. 1, 3 Tr. zák.

V tejto súvislosti sa v sťažnosti pre porušenie zákona uvádza, že športovú činnosť hráčov futbalového oddielu nie je možné považovať za práce vykonávané v prospech socialistickej organizácie, keďže by to bolo v rozpore so zmyslom a poslaním amatérskeho športu. Podľa názoru generálneho prokurátora ČSSR cieľ, aby sa mužstvo futbalového oddielu udržalo v krajskej súťaži a dostalo sa do skupiny vyššej, bolo by možné považovať za neoprávnenú výhodu v zmysle znaku trestného činu podľa § 127 odst. 1 Tr. zák. len v tých prípadoch, keby sa víťazstvo o postup dosiahol podplácaním hráčov súpera alebo rozhodcov. Keby sa však tento cieľ dosiahol skutočným športovým výkonom pri dodržaní futbalových pravidiel, potom udržanie sa v súťaži, event. postup do vyššej súťaže nie je neoprávnenou výhodou socialistickej organizácie, i keď sa to stalo za cenu neprimeraných odmien a

iných majetkových výhod poskytnutým hráčom futbalového oddielu. Z vykonaných dôkazoch ani nevyplýva, že by hráči futbalového oddielu po obdržaní neoprávnených majetkových výhod podali vyšší alebo mimoriadny športový výkon.

Ohľadne odmien za brigádnickú činnosť sťažnosť pre porušenie zákona poukazuje na nápadný nepomer týchto odmien k hodnote vykonaných prác a bol vyslovený názor, že v skutočnosti išlo o maskovanie odmien, ktoré boli vyplatené hráčom za činnosť v športovom oddiele a zotrvanie v ňom.

Podľa sťažnosti pre porušenie zákona je potrebné zistiť aj skutočný stav veci vo vzťahu k znakom trestných činov porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 odst. 1, 3 Tr. zák. a rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 Tr. zák. i z hľadiska posúdenia účasti obvinených J. K. a L. D. na konaní E. K. Ak by sa trestná činnosť tohto obvineného posudzovala ako rozkrádanie majetku v socialistickom vlastníctve v zmysle § 9 odst. 2 Tr. zák.

Najvyšší súd Československej socialistickej republiky preskúmal v rozsahu uvedenom v § 267 odst. 1, 2. Tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej socialistickej republiky, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že zákon bol porušený, i keď v iných smeroch, ako to vytýka sťažnosť pre porušenie zákona.

Najvyšší súd ČSSR sa zaoberal predovšetkým skutkovými závermi napadnutého rozsudku, poukázal na niektoré nedostatky v dokazovaní a naznačil, akým spôsobom sa majú napraviť.

K výtku uvedenej v sťažnosti pre porušenie zákona, že konanie obvinených JUDr. E. K., J. K. a L. D., ktoré spočívalo v neoprávnenom vyplácaní odmien i iných výhod trénerom a hráčom za činnosť v športovom oddiele, za prestupy a zotrvanie v ňom (bod 2a, b) napadnutého rozsudku), malo byť právne posúdené ako trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 Tr. zák., Najvyšší súd ČSSR zaujal toto stanovisko:

Najvyšší súd SSR správne rozhodol, keď uvedenú trestnú činnosť obvinených posúdil u obvineného JUDr. E. K. ako pokračujúci trestný čin porušovanie povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 odst. 1, 3 Tr. zák. a u obvinených J. K. a L. D. ako pomoc pri tomto trestnom čine podľa § 10 odst. 1 písm. c), § 127 odst. 1, 3 Tr. zák. Svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil.

Za neoprávnenú výhodu socialistickej organizácie podľa § 127 odst. 1 Tr. zák. sa podľa judikatúry považuje akákoľvek výhoda materiálnej i nemateriálnej povahy, ktorú by socialistická organizácia alebo jej zložka pri zachovaní hospodárskej disciplíny nedosiahla (č. 1/1983 Zb. rozh. tr.). Neoprávnenou výhodou v tomto zmysle je už splnenie vytýčeného športového cieľa, ktorý by pri zachovaní hospodárskej a finančnej disciplíny nebol splnený. Tento znak treba v súlade so zámerom zákonodarcu vykladať tak, že za „neoprávnenú“ výhodu socialistickej organizácie alebo zložky sa v prípadoch poskytovania úplatkov a rôznych iných výhod s úmyslom zabezpečiť plnenie športovej činnosti považuje i také podávanie športových výkonov, ktoré inak socialistická telovýchovná organizácia môže od svojich členov oprávnene očakávať, ale ktoré by bez poskytnutia úplatku boli ohrozené.

Správne preto Najvyšší súd SSR za neoprávnenú výhodu nemateriálnej povahy považoval dosiahnutie športového cieľa, aby sa mužstvo seniorov futbalového oddielu TJ Dynamo Čalovo udržalo v krajskej súťaži, do ktorej postúpilo v roku 1981, prípadne postúpilo do vyššej súťaže. Pokiaľ obvinený E. K. s úmyslom dosiahnuť tento cieľ používal nelegálne vytvorený finančný fond tak, že v rozpore s platnými predpismi odmeňoval trénerov a hráčov za tréningy a zápasy, a hráčov i za prestupy a ďalšie zotrvanie v mužstve a poskytoval im iné výhody, čo zakrýval vykazovaním väčšieho

počtu brigádnických hodín, než odpracovali, a vyhotovovaním fingovaných dokladov o pôžičkách a sociálnej výpomoci, konal v úmysle zabezpečiť tejto socialistickej organizácii a jej zložke neoprávnenú výhodu v zmysle § 127 odst. 1 Tr. zák.

Nemožno súhlasiť so sťažnosťou pre porušenie zákona, že nejde o neoprávnenú výhodu tejto organizácie, ak by sa uvedený športový cieľ dosiahol vyšším športovým výkonom, hoci i za cenu poskytovania neoprávnených odmien a iných výhod hráčom futbalového oddielu, a že o neoprávnenú výhodu v zmysle cit. zákonného ustanovenia by išlo len vtedy, ak by finančné a hmotné prostriedky boli použité na podplácanie hráčov súpera alebo rozhodcov, kedy by už nešlo o výsledok športového súťaženia. Takýto názor by podľa Najvyššieho súdu ČSSR viedol k tomu, že spoločensky nebezpečnejšie konanie by bolo miernejšie trestné ako spoločensky menej závažné konanie.

Pokiaľ generálny prokurátor ČSSR poukazuje na to, že z vykonaných dôkazov ani nevyplýva, že by hráči po obdržaní neoprávnených odmien podávali vyšší alebo mimoriadny športový výkon, treba uviesť, že k naplneniu znakov trestného činu porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 odst. 1 Tr. zák. stačí závažné porušenie povinnosti zodpovedného hospodárskeho pracovníka s úmyslom zabezpečiť socialistickej organizácii alebo jej zložke neoprávnené výhody a nie je rozhodujúce, či a v akom rozsahu sa tento úmysel uskutočnil. Ustanovenie § 127 odst. 1 Tr. zák. je vo vzťahu špeciality k ustanoveniu § 132 Tr. zák. o rozkrádaní majetku v socialistickej vlastníctve a z hľadiska rozlišovania týchto trestných činov je rozhodujúce, či páchatel konal s úmyslom uvedeným v § 127 odst. 1 Tr. zák. alebo s parazitným úmyslom uvedeným v § 132 odst. 1 Tr. zák. Napokon si sťažnosť pre porušenie zákona nevšíma, že neoprávnenou výhodou TJ Dynamo Čalovo bolo už vytvorenie finančného fondu nedovoleným podnikaním a ďalšími formami konania uvedenými pod bodmi 1a), b) napadnutého rozsudku a jeho neoprávnené používanie pri poskytovaní odmien a iných majetkových výhod trénerom a hráčom futbalového oddielu tejto telovýchovnej jednoty, aby dosiahli stanovený športový cieľ. Pritom nie je rozhodujúce, či tieto finančné prostriedky vyšli zo sféry socialistickej vlastníctva; k tejto skutočnosti sa prihliada len pri posudzovaní toho, či trestným činom podľa § 127 odst. 1 Tr. zák. bola na majetku v socialistickej vlastníctve spôsobená značná škoda (§ 127 odst. 3 Tr. zák.).

Podľa názoru Najvyššieho súdu ČSSR odvolací súd mal vo vykonaných dôkazoch spoľahlivý podklad pre zistenie, s akým úmyslom konal obvinený E. K. vo funkcii predsedu TJ Dynamo Čalovo. Preto sa nestotožnil s výtkou uvedenou v sťažnosti pre porušenie zákona, že v tomto smere bolo potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie. O tom, že obvinený E. K. v bodoch 2a), b) napadnutého rozsudku nekonal v úmysle rozkrádať majetok TJ Dynamo Čalovo, napokon svedčí i skutočnosť, že formami uvedenými pod bodmi 1a), b) tohto rozsudku vytváral nelegálny finančný fond na krytie výloh spojených s neoprávneným odmeňovaním trénerov a hráčov futbalového oddielu, event. poskytovaním iných majetkových výhod, takže majetok určený na športovú činnosť tejto telovýchovnej jednoty nebol konaním obvineného, popísaným v bodoch 2a), b) napadnutého rozsudku, poškodený.

Naproti tomu Najvyšší súd ČSSR sa stotožnil s právnym názorom vysloveným v sťažnosti pre porušenie zákona, ktorý vo veci vyslovil i Najvyšší súd SSR, že amatérsku športovú činnosť hráčov futbalového oddielu a prípravu na túto činnosť (tréninky) nemožno považovať za práce vykonávané v prospech socialistickej organizácie v zmysle znakov trestného činu porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 odst. 2 Tr. zák. Bolo by to v rozpore so zmyslom a poslaním amatérského športu, ktorý má v socialistickej spoločnosti charakter záujmovej činnosti vo voľnom čase pracujúcich a slúži na upevňovanie ich fyzického a duševného zdravia a na vytváranie predpokladov pre kvalitnejšie plnenie pracovných povinností.